

De maand januari

Maandkalender

Januari lijkt nu nog ver weg. We zijn volop bezig met pelzen en dat is wederom een grootschalige data verzamelingsactie die noodzakelijk is om de eerder gestelde onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden.

Helaas wordt deze pelsperiode beheerst door de verhoging in ELISA-waarden van de nertsen. We hebben de aanlooperperiode nodig gehad om de ELISA-lage dieren te vinden. Dit maakt wel duidelijk dat alle selectiekenmerken na de score op gezondheid komen. De projectgroepen worden herschikt, maar de zoektocht naar de mooie, lange en rekbare nerts gaat onverminderd voort.

Januari staat wat betreft de nertsen volledig in het teken van de voorbereiding van het nieuwe paarseizoen. Verschillende onderzoeken hebben aangetoond wat de relatie tussen de Body Score (BS) en het worpresultaat is. Te dikke dieren scoren minder op alle vlakken: afslanken, paren, gust, worpgrootte, pupgrootte en pupgroei. Een strenge winter toont ook aan dat het goed is om de teven met enige lichaamsreserve richting februari te brengen. Bij een zachte winter dient afslanken weer anders ingericht te worden. Het doel van het conditioneren is duidelijk, de winter bepaalt hoe je daar moet komen. De maand februari dient voor het finetunen van de BS en dat lukt alleen als de uitschieters in gewicht al behoorlijk afgeslankt zijn. Naast het voer is de beschikbaarheid van drinkwater erg belangrijk. Hoewel we niet precies kunnen weten (en meten) wat de behoefte is, zien we bij vrije opname altijd 100-130 ml/nerts/dag verbruikt worden. Zorg dat uw nertsen altijd water kunnen drinken en wanneer door vorst de drinkwaterleiding bevroren is, geef ze dan ijsblokjes.

Het gevaar van te sterk conditioneren zit in het feit dat alleen vet wordt afgebroken. Dit vet moet over de lever omgezet worden om bruikbare energie van te maken. Te veel vet naar de lever kan tot ophoping van het vet in de lever resulteren: leververvetting. Een vervette lever kan in het ergste geval tot uitval leiden, maar ook tot verminderde

Ing. Jan de Rond, onderzoeker
onderzoeksaccommodatie Edelveen
te Ederveen

reproductie. De lever, als grootste orgaan in het lichaam, speelt een essentiële rol in de productie van hormonen voor een goede eisprong, bronst en innesteling. Wij kuren in februari altijd met een product wat de levergezondheid ondersteunt, wat de vervetting van de lever wegwerkt. Hiermee staan de teven en reuen helemaal klaar voor de paarperiode.

Uit bovenstaand verhaal mag duidelijk zijn dat het daarom belangrijk is om de dieren zo snel mogelijk op hun plaats te hebben zitten; pas dan kan gericht, maar geleidelijk, de nerts in conditie gebracht worden. In Denemarken stellen ze dat de reuen al in januari op conditie moeten zijn en de teven eind februari. Bij de reuen moet dan de 'rits' te zien zijn wat aangeeft dat het geslachtorgaan ontwikkeld is en de ballen kunnen indalen. Bij teven gaat het om de V-vorm. De teven en reuen die ruim voor het voeren (4-5 uur) stereotiepe gedrag vertonen waar de meeste andere dat niet doen, passen niet in het fokdoel en kunnen beter in de productiegroep geplaatst worden. Het terugdringen van stereotiepe gedrag is zo goed mogelijk. Op ieder gedrag valt te selecteren, wij doen dat graag op het gewenste gedrag; een rustige nieuwsgierige nerts.

In deze PH de resultaten van het onderzoek naar de relatie van de ELISA-waarde van de reu op het worpresultaat. Deze is net zo belangrijk als de ELISA-waarde van de teef. Reuen met de waarde 4 en 5 hebben minder nakomelingen per teef en meer teven zonder worp dan reuen met een lage ELISA-

waarde. De jaarlijkse ELISA hertest in februari staat aan de basis van deze resultaten. Dat is een sterke aanbeveling, nu vooral gericht op de reuen. Deze test kan ook eind januari uitgevoerd worden, zeker als daarna de nertsen nog worden verplaatst. Dat is de situatie op Edelveen. Tot het najaar van 2016 waren we gewend aan ongeveer 20% dieren met een te hoge ELISA-waarde. In februari een hertest en dan starten met vooral nertsen met een lage ELISA-waarde en een klein aandeel met waarde 4 en 5 (15%). Helaas was de 1e test in oktober jl anders, met veel dieren met een hoge waarde. Een mogelijke oorzaak ligt in de aanvoer van vrije teven in 2015 en 2016. Na de 1e test is de aandacht gericht op het vinden van voldoende nertsen met een redelijk lage waarde. Waarschijnlijk zullen we nu nog geen stabiele situatie bereikt hebben. We zullen eind januari het bestand hertesten en aan de hand van die uitslag de nertsen plaatsen. Het doel is zeker wel het bereiken van een stabiele situatie, want daarin hebben we goede stappen gemaakt in reproductie, groei, pelskwaliteit en pelslengte.

In het kader van de bedrijfsvoering is januari ook nog de maand van schoonmaken en ontsmetten. Helemaal niet schoonmaken is ten zeerste te ontraden. Al het organisch materiaal dat blijft liggen (stro, mest, haren, voerresten etc.) vormt uitermate geschikte omstandigheden voor kleine insecten en bacteriën om te overleven. Om problemen in het volgend jaar te voorkomen moet dit schoongemaakt worden, anders heeft het inzetten van bestrijdingsmiddelen (ten tijde van een uitbraak) geen gewenst effect. Ook om te ontsmetten moet er eerst goed schoongemaakt worden. Op een schone farm is de infectiedruk lager wat het hele seizoen een rol speelt.

Wij wensen u allen zeer prettige feestdagen en een voorspoedig 2017. Het Edelveen Team

